

Бюджет для громадян

КОМПАНІЙСЬКА
ОБ'ЄДНАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

**ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРІ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!**

**Global
Communities**
Partners for Good

О
Л
О
Н

Шановні мешканці Компаніївської громади,

перед вами документ, що допоможе краще зрозуміти, як формується міський бюджет, як він витрачається і які пріоритети закладаються у головний фінансовий документ. Ефективне формування бюджету і раціональне використання бюджетних коштів – це пріоритетне завдання діяльності органів виконавчої влади. Ми, як представники місцевої влади, абсолютно відкриті та прозорі у питаннях формування, наповнення та виконання бюджету і чекаємо від вас пропозицій, які можуть підвищити ефективність нашої спільної роботи над зростанням добробуту громади.

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян – це інформація про місцевий бюджет, подана в максимально простій і доступній формі, позбавлена будь-якої складної технічної інформації. Аби забезпечити максимальне розуміння, документ наповнений візуалізаціями та інфографіками, що легко читаються і сприймаються.

Основна мета «бюджету для громадян» – це переклад складної бюджетної інформації на зрозумілу не лише фаховим фінансистам мову. Бюджет для громадян забезпечує усвідомлення громадянами бюджетного процесу, джерел його наповнення і витрачання. Крім того, він допомагає усвідомити логіку забезпечення фінансовими ресурсами функціонування громади, що гроші не беруться з повітря і не витрачаються безконтрольно. Кожен з нас є джерелом наповнення місцевого бюджету і кожен з нас має права та можливості контролювати його використання.

Крім того, бюджет для громадян стане в нагоді тим, хто хоче безпосередньо впливати на формування і витрачання бюджету, так як визначає можливості для впливу.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що витратити. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може витратити кошти бюджету. Бюджет, а також зміни до нього, затверджується рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші та інші ресурси, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави як для конкретних цілей, так і без конкретного призначення. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи, трансферти).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які безоплатно та безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – це форма грошової допомоги із державного бюджету місцевим бюджетам, яка призначена для конкретно визначеної цілі/цілей.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для повноцінної роботи державних установ. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, задля утримання установ освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту населення, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру)

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження установ, які вони отримують від надання послуг (від оренди приміщень, реалізації майна, харчування дітей), а також інші ресурси, наприклад гранти від міжнародних організацій, благодійні внески, дарунки від юридичних та фізичних осіб.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

Бюджетний цикл

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається **бюджетний цикл** і включає в себе **5 стадій: складання прогнозу бюджету, планування та**

Прогнозування бюджету (II-III квартал)

Першочерговим кроком у бюджетному процесі є етап прогнозування бюджетних показників на майбутні періоди. Фінансисти, застосовуючи різні методи прогнозування, враховуючи фінансовий вплив поточної політики, економічних тенденцій та ймовірностей, можуть визначити бюджетні надходження та, орієнтуючись на них, приймати якісні фінансові рішення та знаходити шляхи розв'язання наявних проблем.

Звітування про виконання бюджету (квартальний та річний звіти про виконання бюджету)

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт після затвердження оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу щодо проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15 березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, серед широкої громадськості.

складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, на сам кінець, звітування про результати виконання бюджету за рік.

Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Бюджет - грошове вираження доходів і видатків держави, області, району, ОТГ. Строк, протягом якого діє затверджений бюджет називається бюджетним періодом і складається з 5 етапів.

Складання проекту бюджету (III квартал)

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів, розробляються та подаються бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та прийняття бюджету (IV квартал)

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету (протягом року)

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради.

Як можна впливати на бюджет своєї громади

Липень - вересень

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

Травень - жовтень

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з врахування бюджетом гендерних аспектів.

Січень - 15 березня

Вже по завершенню календарного року починається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету, як по окремим напрямкам (наприклад, щодо гендерної орієнтованості), так і всього бюджету в цілому.

Січень - грудень

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій селищної ради.

Листопад - 25 грудня

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також бюджету для громадян.

Наша громада зараз

Населення громади:

Загальна кількість - 5 863

Компаніївка -

4 429

Живанівка -

429

Громадське -

21

Лужок -

56

Голубієвичі -

218

Антонівка -

77

Першотравенка -

372

Вишнівка -

92

Володимирівка-

122

Гордіївка -

47

Земля сільськогосподарського призначення:

17 228 га

Всього:

20 030 га

Школи громади: 5

Дитячі садки громади: 3

ФАП : 1

Амбулаторія: 1

На чому засновано бюджет нашої громади

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічними цілями розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Якою ми хочемо бачити нашу громаду

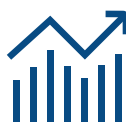
Пріоритетами розвитку та стратегічі цілі нашої громади на найближчі 8 років є:

Стратегічна ціль 1:

Розвиток соціального капіталу громади за допомогою освіти, культури та партнерської співпраці у середині спільноти та з зовнішніми партнерами.

Стратегічна ціль 2:

Збалансований економічний розвиток громади, який базується на місцевих природних, географічних та соціальних ресурсах.

Стратегічна ціль 3:

Рівномірний та екологічний розвиток комунальної інфраструктури у всіх населених пунктах громади.

Стратегічна ціль 4:

Використання соціального та адміністративного потенціалу громади для підвищення якості життя мешканців

Звідки в бюджеті гроші

Найбільшими в структурі бюджету є податкові надходження, зокрема Податок на доходи фізичних осіб. Цьогоріч саме цей податок формує більше 30% всіх доходів громади. Це той податок, який сплачує кожен працівник на території нашої громади у розмірі 18% від власної заробітної плати. Фактично, кожна гривня з 4-х зароблених працівником і формує бюджет громади та забезпечує функціонування шкіл, дитячих садочків, закладів культури, комунального господарства та інше. Майже 15% доходів бюджету складає орендна плата за землю, що сплачується нашими сільгоспвиробниками.

Доходи місцевих бюджетів умовно поділяють на власні (ті, які громада може «заробити») та передані (ті, які місцевим бюджетам передають з державного бюджету на безповоротній основі). Від держави ми отримуємо кошти на виконання делегованих нею повноважень, на покращення інфраструктури громади, на будівництво важливих соціальних об'єктів та ін. Ці кошти ми витрачаємо тільки за відповідним цільовим призначенням.

Доходи бюджету

Доходи громади, тис. грн 2019 р.

Трансферти 18 188

Власні доходи 32 356,7

Всього: 50 544,7

Гроші, які отримує громада від держави, тис.грн

Освітня субвенція 13 838

Медична субвенція 3 947,1

Інша субвенція 402,9

Всього: 18 188

Власні доходи громади

Податкові надходження тис. грн

Податок на доходи фізичних осіб 17 740

Акцизний податок 2 330

Податок на майно 6 162

Єдиний податок 5 471

Всього: 31 703

Доходи від операцій з капіталом тис. грн

Надходження від продажу основного капіталу 23.5

Надходження від продажу землі і нематеріальних активів 0

Всього: 23.5

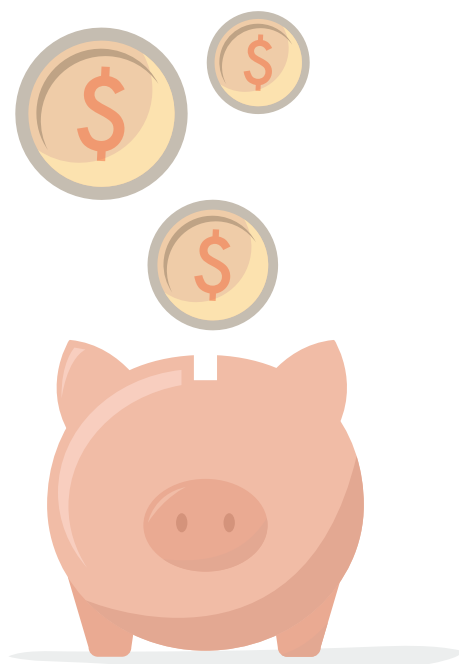
Неподаткові надходження тис. грн

Доходи від власності та підприємницької діяльності 35

Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності 592

Всього: 627

Всього: 32 356.7 тис. грн

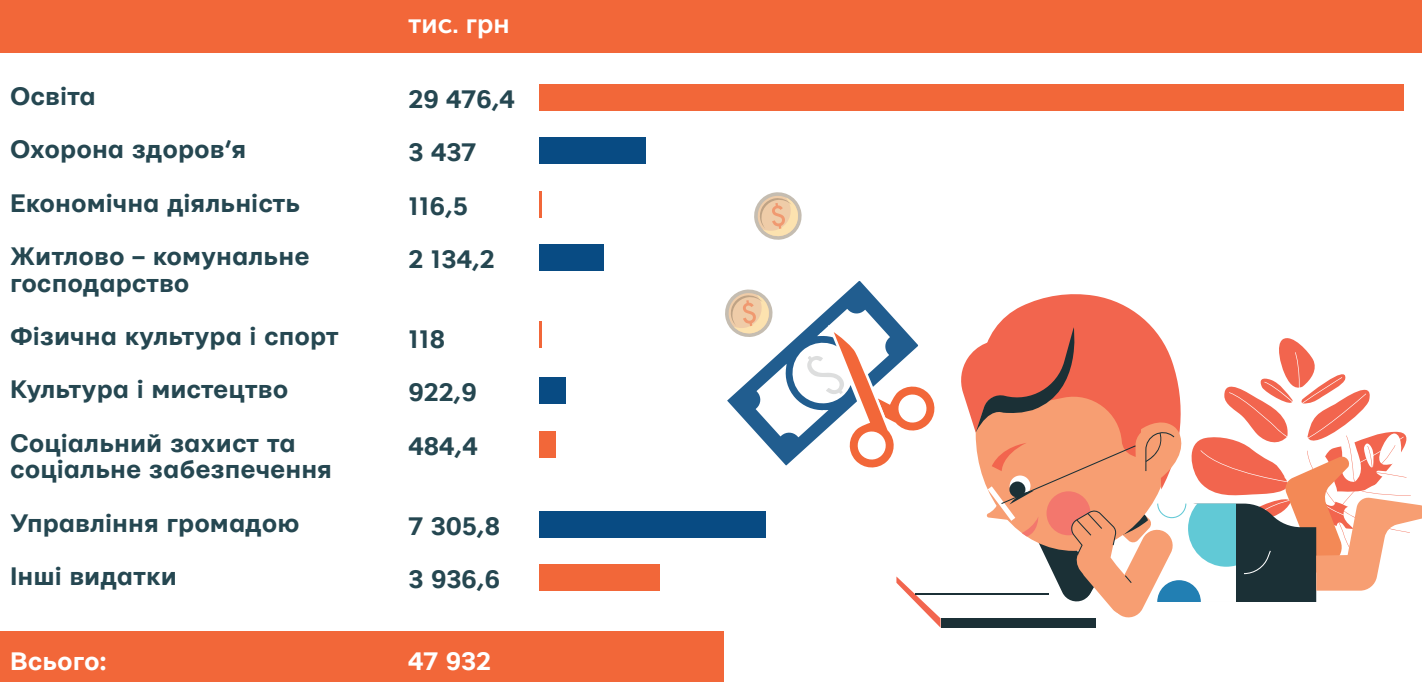

Куди ідуть гроші з бюджету

Найбільшою статтею видатків будь-якого місцевого бюджету залишаються видатки на освіту. Компаніївська громада – не виключення. Більше 60% бюджетних коштів спрямовується на утримання закладів освіти – 5 шкіл та 4 дошкільних навчальних закладів. У 2019 році ця сума сягне близько 30 млн гривень і покриває заробітні плати педагогічного та непедагогічного колективу (технічний персонал), а також комунальні платежі і частково поточне утримання (дрібні ремонти, придбання миючих та санітарних засобів).

Видатки – кошти, які забезпечують життєдіяльність громади, витрати на освіту, медицину, благоустрій, культуру, спорт, соціальний захист та ін. Відповідно до діючого законодавства України кошти не можна просто перерахувати напямучу на лікарні, садочки, школи, вони виділяються лише під цільові програми, які затверджені селищною радою. **Цільова програма** – це взаємопов'язані завдання і заходи, які спрямовані на розв'язання найважливіших проблем розвитку громади, тобто такий собі «план роботи» громади за різними напрямками.

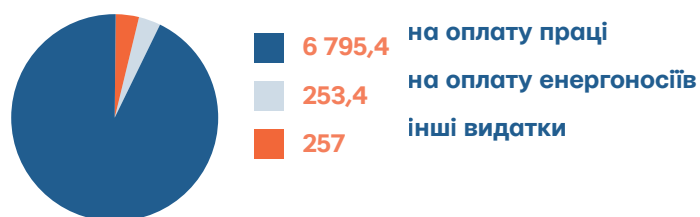
Структура видатків з бюджету

Найбільші видатки з бюджету

Освіта всього: 29 476 тис.грн

Управління громадою всього: 7 305,8 тис.грн

Видатки на освіту

Загальноосвітній заклад

	К-ть учнів	Всього видатків на заклад, грн	Видатки на одного учня, грн
Комунальний заклад «Компаніївське навчально-виховне об'єднання» Компаніївської селищної ради Кіровоградської області, як опорний заклад (сmt Компаніївка), до складу якого входить Живанівська філія комунального закладу «Компаніївське навчально-виховне об'єднання» Компаніївської селищної ради Кіровоградської області (с.Живанівка);	426	12 418 540	29 151
Комунальний заклад освіти Компаніївська загальноосвітня школа I-II ступенів Компаніївської селищної ради Кіровоградської області (сmt Компаніївка)	156	3 952 329	25 335
Комунальний заклад освіти Голубієвицька загальноосвітня школа I-III ступенів Компаніївської селищної ради Кіровоградської області (с.Голубієвичі)	76	3 620 187	47 634
Першотравенська загальноосвітня школа I-III ступенів Компаніївської селищної ради Кіровоградської області (с.Першотравенка)	77	5 289 692	68 697
Компаніївський комунальний дошкільний навчальний заклад №1 «Пролісок» (сmt Компаніївка)	139	3 024 545	21 759
Компаніївський комунальний дошкільний навчальний заклад №2 «Колосок» (сmt Компаніївка)	50	1 389 925	27 798
Живанівський комунальний дошкільний навчальний заклад (с. Живанівка)	25	791 330	31 653
Компаніївська дитяча музична школа	98	1 143 000	11 663

Інформація про видатки по окремих галузям

Освіта

3 садочки
5 206 тис.грн

5 шкіл
25 328 тис.грн

Центр дитячої
творчості
1 143 тис.грн

Охорона здоров'я

Медична субвенція
3 971 тис.грн

Управління

Утримання виконавчих
органів місцевої влади
7 305 тис.грн

Культура

Будинок культури
582 тис.грн

Бібліотека
170 тис.грн

Бюджет розвитку громади

Капітальний ремонт
вул. Вишневої,
с.мт Компаніївка

6 690 тис.грн

Придбання
шкільного автобусу

1 850 тис.грн

Реконструкція мереж
зовнішнього освітлення
с.Першотравенка

300 тис.грн

Реконструкція системи
електропостачання
будівлі с. Голубієвичі

25 тис.грн

Ремонт котельні
Першотравенської ЗОШ

1 500 тис.грн

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Кіровоградська область

Адміністративний центр: Компаніївка

kompseirada@meta.ua

Поштова адреса: вул.Садова, будинок 95

Телефон : 05240 20197

Запрошуємо Вас долучитися до формування бюджету на наступний рік. Надсилайте ваші пропозиції на електронну адресу.

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Тираж: 500 екземплярів